

'ALS IK ZE WEIGER, GAAN ZE DOOD'

Ze is de reddende engel van de dieren. Als niemand ze meer wil, vindt de Brabantse **Els Adams** (59) nog wel ergens een plekje op haar boerderij. Ook toen er vorig jaar veel oudere baasjes overleden aan corona en de asiels dicht waren. 'Ineens had ik er 123 weesdieren bij.'

Tekst **MARIJKE LEMMERS** Fotografie **SASHA LAMBERT** Visagie **ASTRID TIMMER**

||| Het was een enorme toestand vorig jaar. De asiels waren vrijwel allemaal gesloten vanwege de coronamaatregelen. En veel oudere mensen werden ziek. Soms zorgde een lieve buurvrouw voor hun huisdier. Maar dan ging die persoon dood en zaten ze ineens met een hond of een kat opgescheept. Als dat een lief en gezond beestje is, wil iemand dat misschien nog wel hebben, maar zodra er dagelijks een hartpilletje in moet of het dier is niet goed zindelijk, bedanken mensen daarvoor. Dus ineens kreeg ik met mijn stichting Dier en Project vanuit het hele land honden en katten aangeboden. Op een gegeven moment had ik 123 dieren extra! Ik dacht: nou kan het echt niet meer, straks wonen ze permanent in m'n badkuip! Gelukkig zakte het aanbod toen weer wat af. De stichting beginnen is overigens nooit een bewuste keuze van mij geweest. Ik wilde schrijver of journalist worden. Maar ik was wel altijd dol op dieren, had paarden en een

hond en ik vertaalde wetenschappelijke rapporten voor een dierenrechtenorganisatie. Ik woonde eerst in Bergen op Zoom met mijn man, die werkte in de duurdere herenkleding. Op een gegeven moment wilde ik wat meer buiten wonen en ruimte om me heen en kwamen we op deze boerderij in Nispen terecht. Genoeg plek dus om ook wat dieren te houden. Mijn man bemoeide zich er niet mee, maar hij vond het allemaal best. Als ik een zwerfkat vond die geopereerd moest worden, zei hij: 'Onmiddellijk doen, Els.' De rest van de wereld had al veel eerder dan ikzelf in de gaten hoe gek ik was met die opvang. Kwam er een dierenarts langs: 'Ik moet dit hondje afmaken, mag die niet bij jou?' Of er was een moederkat doodgeregeden met drie kittens. Zat ik weer drie van die wurmpjes te flessen. Zo breidde zich dat steeds verder uit. Ik neem nu geen dieren meer aan van particulieren, alleen nog vanuit de autoriteiten. Het zijn honden of katten die écht nergens anders meer terecht kunnen. Soms zijn ze weggehaald bij particulieren, omdat ze werden verwaarloosd,

M'n hart breekt als ik de dieren in een auto laad en ze me met grote ogen aankijken

Wederblijvers

Veel huisdieren belanden in het asiel na het overlijden van hun baasje. Els begon daarom stichting Laatw huysdierna.nl zodat er bij leven al een goede opvangplek wordt geregeld.

soms zijn ze ergens moederziel alleen aangetroffen. Maar we halen ook honden op bij broedfokkers, omdat ze er volgens de controlerende instanties met te veel in een kennel zitten.

Wisse dood

We hadden hier laatst een mastino napoletano van een jaar oud. Mensen hadden hem gekocht tijdens de eerste lockdown, maar hem altijd in de tuin gelaten zonder beschutting, ook met die strenge vorst afgelopen winter. Zijn ogen waren bevroren en hij kon ze niet meer goed dichtdoen, dus dat zag er afschuwelijk uit. Via de dierenpolitie is hij toen hier gekomen. Wij hebben hem laten opereren, maar dan moet je daarna bij zo'n grote, jonge, onopgevoede hond de ogen gaan druppelen. Het was een soort bowlen en wij waren de kegels. We hebben hem een tijdje hier gehad en in een pleeggezin, om te resocialiseren. Deze woensdag is hij naar een nieuwe familie gegaan. Dat is wel een kroontje op het werk.

Maar toch... herplaatsen blijft voor mij een vorm van zelfkastijding. Je doet het voor de bestwil van het dier, want hier is het delen met velen. Maar als ik ze dan in een auto laad en ze kijken me met van die grote ogen aan... dan breekt m'n hart een beetje. Soms is zo'n beestje hier anderhalf jaar. Na binnenkomst zitten ze al direct onder mijn huid en in mijn hart. Maar als we zo'n hond gezellig bij ons houden, kunnen we geen nieuwe dieren meer opnemen. Dat betekent dus een zekere dood voor elke volgende aangeboden hond of kat. De dieren worden overigens zeker niet meegegeven aan de eerste de beste voorbijganger. We hebben toen de avondklok inging zelfs de adoptie helemaal stopgezet. Dan krijg je misschien mensen die alleen een hond willen om 's avonds nog de deur uit te kunnen. En dat dier mag daarna weer ophoepelen. Dat willen we die beestjes niet aandoen. Dat vonden mensen heel gek, want 'je kunt nu juist je honden kwijt'.

Dit is een opvang zonder tijdsdruk. Alle dieren die hier zitten hebben een rugzak, wij moeten eerst hun gebruiksaanwijzing vinden zodat de adoptie-ouders die >

Achter het nieuws

dan kunnen opvolgen. Ze moeten bij ons sowieso altijd een paar keer komen kijken. Als ze dat al te veel moeite vinden, is het jammer maar dan krijgen ze het hondje of katje niet mee. Je moet een echte dierenvriend zijn en geen haast hebben. Niet dus zoals al die mensen die in coronatijd ineens een huisdier namen... De gekte ten top! Mensen wilden zo'n beestje zo snel mogelijk, zo goedkoop mogelijk en zo jong mogelijk. Al die honden zijn gekocht toen het hele gezin thuis was. Ze zijn totaal niet gewend om alleen te zijn. Dat is vragen om problemen. Die dieren stikken straks van de verlatingsangst met alle kwalijke gevolgen van dien. Want op den duur moet iedereen toch weer aan het werk of naar school.

Dier als erfenis

Door de situatie die ontstond rond de huisdieren van coronadoden hebben we de stichting Laatuwhuisdierna.nl opgericht. Zo willen we ervoor zorgen dat mensen vóórdat ze overlijden een goede oplossing voor de opvang van hun huisdier zoeken. Wij willen hen daarbij helpen middels een nalatenschapscoach, die dan samen met hen vastlegt wat voor opvang zij het liefst voor hun achterblijvende huisdier zouden willen. Wij hebben heel vaak hondjes weggehaald uit enorm trieste omstandigheden bij overledenen. Zo'n beestje is meestal tot het laatst hun steun en toeverlaat geweest en dat komt dan ineens in een horrorasiel terecht of wordt door de erven aangeboden op Marktplaats. Zo vreselijk! Laat ze dan maar bij ons komen, dan zoeken wij een passende nieuwe plek voor ze.

Ik heb hier overigens geen speciale opleiding voor gedaan, maar wat ik doe kun je ook niet uit boekjes halen. Elk dier is anders. Ik observeer ze uitgebreid en geef ze rust en eten. Sinds het overlijden van mijn echtgenoot woon en werk ik hier met Jan, mijn vriend, en met een klein ploegje vaste vrijwilligers. Maar er zit wel een groot netwerk om Stichting Dier en Project heen, van zo'n tachtig vrijwilligers. Van pleeggezinnen en dierenverzorgers tot iemand die elke maand een Facebookveiling doet, waarvan de opbrengst voor de dieren is, of iemand die een nieuwe website bouwt. Een van de

DIERENLEED

- We hebben in Nederland ongeveer 1,7 miljoen honden en 2,7 miljoen katten. Jaarlijks worden er enkele tienduizenden naar het asiel gebracht.
- Er is veel verborgen dierenleed in ons land. Vermoed u dat een dier verwaarloosd of mishandeld wordt, neem dan contact op met het Meldpunt Dierenleed 144. (Bron: verhuisdieren.nl)
- Voor meer info over Stichting Dier & Project van Els Adams: www.dierenproject.nl

bestuursleden doet de boekhouding. Die spreekt mij elke keer streng toe. Omdat ik geen 'nee' kan zeggen, zitten er soms ook dieren in een pension als het hier vol is. Wij zijn de laatste strohalm. Als ik ze weiger, betekent het voor een dier geheid een spuitje. Dan denk ik: ach, die ene kan er ook nog wel bij. Maar die ene kost dan net weer 2000 euro, omdat-ie een operatie moet krijgen.

Wij zijn volledig afhankelijk van giften en donaties om die zorg te kunnen betalen. Dat gaat tot nu toe allemaal net goed. Maar er heeft ooit wel een sluiting boven mijn hoofd gehangen. Toen mijn man aan longkanker overleed, stond het water tot over mijn lippen. Ik had allerhande baantjes

naast de zorg voor de dieren om niet verder in de schulden te komen. De ellende was diep. Ik heb zelfs weleens in de supermarkt aan willekeurige mensen gevraagd of iemand wat hondenvoer voor me kon kopen.

Die dieren zijn dus een heel grote verantwoording, maar de vreugde en zingeving wegen daar ruimschoots tegenop. Mensen denken soms dat dit een hobby is, maar het is meer een missie. Ik heb hiernaast nog een gewone baan. Ik werk voor een databank, ben journalist, schrijf columns en heb ook een aantal boeken op mijn naam staan. Schrijven vind ik heel prettig, want het dwingt me om mens te blijven. Anders draait je wereld alleen maar om een hond met een hersenbloeding en een kromme poot. Het houdt me verbonden met de wereld en verplicht me om mezelf af en toe fatsoenlijk aan te kleden.

Maar de meeste voldoening krijg ik van al die honden en katten om me heen. Als een hondje dat eerst doodsbang en trillend in een hoekje wegkroop, ineens naar je toe komt en in je armen springt, is dat zo fantastisch. In een dier zit vaak zoveel goedheid, dat ergens diep weggestopt zit omdat ze totaal zijn afgestompt. Als opeens dat vertrouwen terugkomt, is dat voor mij de allermooiste beloning." ●